

DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ / DUMLUPINAR UNIVERSITY
SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ / JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES

DPUJSS

Sayı/ Number 49

Temmuz / July 49

Sahibi / Owner

Prof. Dr. Remzi GÖREN
Dumlupınar Üniversitesi Rektörü

Editörler / Editors

Doç Dr. Niyazi KURNAZ / Dumlupınar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hakan ARIDEMİR / Dumlupınar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Özer ÖZÇELİK / Dumlupınar Üniversitesi

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Kemal DEMİRCİ / Dumlupınar Üniversitesi
Doç Dr. Niyazi KURNAZ / Dumlupınar Üniversitesi
Doç Dr. Mustafa DURMAN / Dumlupınar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hakan ARIDEMİR / Dumlupınar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Özer ÖZÇELİK / Dumlupınar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hacı Murat ARABACI / Dumlupınar Üniversitesi

Dergi Sekreteryası / Secretary of Journal

Arş. Grv. Zeynep SEVİNÇ / Dumlupınar Üniversitesi
Arş. Grv. Fadime ÇELİK / Dumlupınar Üniversitesi
Arş. Grv. Onur Ş. KARAKUŞ / Dumlupınar Üniversitesi

Yayın Periyodu/ Publication Period

Yılda 4 kez yayınlanır. / Four times a year.

Yayın Dili / Language

Türkçe-İngilizce / Turkish-English

Kapak Tasarımı / Cover Design

Arş. Grv. Erkan ÖZKARAKAŞ / Dumlupınar Üniversitesi

Dizgi ve İç Tasarım / Typographic & Inner Design

Arş. Grv. Kübra ÇİÇEKLİ / Dumlupınar Üniversitesi

Yazışma Adresi / Correspondence Address

Sosyal Bilimler Dergisi
Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Kütahya/Türkiye
sbe@dpu.edu.tr
+90 274 265 20 31
sbe.dpu.edu.tr

ISSN

1302-1842

Her hakkı saklıdır. Sosyal Bilimler Dergisi Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında olmak üzere yılda dört kez yayınlanan, EBSCOhost, ULAKBİM/Sosyal Bilimler veri tabanında ve ASOS indexte taranan uluslararası hakemli bir dergidir. Sosyal Bilimler Dergisi'nde yayınlanan makalelerdeki görüş ve düşünceler yazarların kendi kişisel görüşleri olup, hiçbir şekilde Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün veya Dumlupınar Üniversitesi'nin görüşlerini ifade etmez. Makaleler sadece referans verilerek kullanılabilir.

All the copy rights of this journal is under the sole responsibility of Dumlupınar University. This Journal is published four times a year and is a International refereed Journal. The opinions put forwarded in this journal are belong to their writers. These opinions do not reflect the views of The Institute of Social Sciences or Dumlupınar University. Articles can be used only by reference. This Journal have been indexed by EBSCOhost, ULAKBİM and ASOS.

Dergimizin bu sayısına (Sayı 49) gönderilen makaleleri değerlendiren hakemlerimize ve danışma kurulumuza teşekkürlerimizi sunarız.

We gratefully acknowledge the referees and advisory board who kindly helped us to review the articles sent for the current number (Number 49).

 EBSCOhost

 asos
akademi sosyal bilimler indeksi

 TUBİTAK
ULAKBİM

DANIŞMA KURULU/ADVISORY BOARD

- Prof. Dr. Akmatali ALIMBEKOV / Kyrgyz-Turkish Manas University
Prof. Dr. Ali KARTAL / Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Ann Marie BISSESSAR / University of the West Indies
Prof. Dr. Assem Abdel FATTAH / Minia University
Prof. Dr. İbrahim TAŞ / Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Prof. Dr. Jose' R. Pires MANSO / Universidade da Beira Interior
Prof. Dr. Metin Kamil ERCAN / Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ömer Faruk GENÇKAYA / Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Ramazan AKTAŞ / TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi
Prof. Dr. Ricardas BARTKEVICIUS / Vilnius Pedagogical University
Prof. Dr. Bilhan KARTAL / Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Dick NG' AMBI / University of Cape Town
Prof. Dr. Fadil HOCA / International Vizyon University
Prof. Dr. Gulnar NADIROVA / Al-Farabi Kazakh National University
Prof. Dr. H. Mustafa PAKSOY / Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan ÇETİNTAŞ / Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim ERDOĞAN / Muş Alparslan Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet ERDEM / Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet YÜCE / Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Musa MUSAI / International Vizyon University
Prof. Dr. Seval Kardeş SELİMOĞLU / Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Selehattin KARABINAR / İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Yusuf DOĞAN / Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. Zoran FILIPOVSKI / International Vizyon University
Prof. Dr. Peter F. BIEHL / Buffalo University
Doç. Dr. Ali ARI / Kırklareli Üniversitesi
Doç. Dr. Ceenbek ALIMBAYEV / Kyrgyz-Turkish Manas University
Doç. Dr. Fatih ÖZBAY / İstanbul Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Nazım CAFERSOY / Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi
Doç. Dr. Elena MIHAJLOVA / Ss. Cyril and Methodius University
Doç. Dr. Yusuf GÜMÜŞ / Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Arzu ARIDEMİR / Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Elmira ADİLBEKOVA / Akhmet Yassawi University
Doç. Dr. Kalina SOTIROSKA / International Vizyon University
Doç. Dr. Sandy DALL'ERBA / University of Illinois Urbana-Champaign
Doç. Dr. Brian SILVERSTEIN / University of Arizona
Doç. Dr. Ülker MUSEYEVA / Kırımskiy Engineerski Pedagogicesky Universitet
Doç. Dr. Eldar SEYDAHMETOVA / Kırımskiy Engineerski Pedagogicesky Universitet
Doç. Dr. Elmira ADİLBEKOVA-Ahmet Yesevi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Oğuz BAKKALBAŞI / Marmara Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Anđela Jakšić STOJANOVIĆ / Mediterranean University
Yrd. Doç. Dr. Orhon MYADAR / University of Arizona
Yrd. Doç. Dr. Ercan ÖMİRBAYEV-Ahmet Yesevi Üniversitesi
Dr. Gulmira OSPANNOVA-Ahmet Yesevi Üniversitesi

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

- 1. KİT'lerde Kurumsal Yönetim Etkinliğinin Arttırılmasında İç Kontrol ve İç Denetim Faaliyetlerinin Rolü: Bir Araştırma/ The Role Of Internal Control And Internal Audit Activities In Increasing The Efficiency Of Corporate Governance In Soes: A Research**
Hüseyin ERGİN- Seval KARDEŞ SELİMOĞLU- Abdulhay TOLKUN
(İşletme/Business Administration).....1
- 2. Y Kuşağının Türk ve Yabancı Firmalara Yönelik Algıları: Çok Boyutlu Ölçekleme İle Analizi/ Generation Y's Perceptions Of Turkish And Foreign Firms: The Analysis With Multidimensional Scaling**
Aydın KAYABAŞI- Ercan TAŞKIN- Mustafa KAYIK(İşletme/Business Administration).....29
- 3. Analitik Hiyerarşi Süreci (AHP) ve Promethee Teknikleriyle Akıllı Telefon Seçimi/ Smartphone Selection With Analytical Hierarchy Process (AHP) And promethee Methods**
Gülner KEÇEK- Rıdvan YÜKSEL(İşletme/Business Administration).....46
- 4. Doğrudan Yabancı yatırımların Belirleyicileri: ARDL Sınır Testi Yaklaşımı/ Determinants Of Foreign Direct Investment: An ARDL Bound Testing Approach**
Ergin UZGÖREN- Güray AKALIN(İktisat/ Economy).....63
- 5. 360 Derece Performans Değerlendirmenin Bir İşletmedeki Örgütsel Adalet Algısı Üzerine Etkisi/ An Investigation For The Determination Of The Effect Of 360 Degree Performance Evaluation On The Organizational Justice**
Ash ERGENEKON ARSLAN-Metin BAŞ-N.Derya ERFUN ÖZLER
(İşletme/Business Administration).....78
- 6. Çalışma Yaşamında Psikososyal Risklere Proaktif Bir Yaklaşım: Örgütsel Ombudsmanlık Modeli/ Organizational Ombudsman Model As A Proactive Approach To Psychosocial Risks In Working Life**
Ömer L. MET(İşletme/Business Administration).....95
- 7. Sporcular İçin Spora Özgü Başarı Motivasyonu: Yaz Spor Okulundan Bir Örnek/ Competition-Related Motive For Athletes: An Example From A Summer Sport School**
ÜmitDoğan ÜSTÜN-MehmetACET-AdnanERSOY(Spor Bilimleri/Sports Sciences).....115
- 8. The Relationship Between Corporate Governance And Stock Returns/ Kurumsal Yönetim ve Hisse Senedi Getirisi Arasındaki İlişki**
Gülzâr KURT GÜMÜŞ-Bener GÜNGÖR-Yusuf GÜMÜŞ(İşletme/Business Administration).....124
- 9. Vehhabi İşyanının Bastırılmasında ve Sonrasında Mekke Muhafızı Hasan Paşa'nın Faaliyetleri/ Actions Of Mecca Guard Hasan Pasha During Wahhabi Revolt Suppression And After Revolt**
Kevser DEĞİRMENCİ (Tarih/History).....144
- 10. İslâm Finans Sisteminin Geleceğinin Aksiyomları/ The Axioms Of The Future Of The Islamic Financial System**
İsmail ÇELİK(İşletme/Business Administration).....159
- 11. Fransa Tecrübesi Perspektifinden Türkiye'de "Kamu Denetçiliği"/ Ombudsman In Turkey From The Perspective Of French Experience**
Hüseyin GÜL-Ramazan KILIÇ(Kamu Yönetimi/Public Administration).....183
- 12. Türkiye'de Enerji Tüketimi İle Enflasyon Arasındaki İlişkinin İncelenmesi/ Examining The Relationship Between Energy Consumption And Inflation In Turkey**
Alper YILMAZ-Hüseyin ALTAY(İktisat/Economy).....214
- 13. Franz Kafka'nın Eserlerinde Çalışma Hayatında Yabancılaşma ve Aşırı Gayretkeşlik/ Alienation In Work Life And Excessive Overzealousness In The Works Of Franz Kafka**
Uğur KESKİN(İşletme/Business Administration).....233

14. Türkiye’de Cari Açığın Sürdürülebilirliği: Kointegrasyon Testlerinden Bulgular/ Sustainability Of Current Account Deficit In Turkey: Evidence From Cointegration Tests İbrahim BAKIRTAŞ- Süleyman KOÇ (İktisat/ Economy).....	252
15. Kurumsal Sürdürülebilirliğin Ekonomik Açıdan İncelenmesi ve Yatırımcı Davranışları İlişkisi: BIST Sürdürülebilirlik Endeksinde Bir Uygulama/ Investigation Of Corporate Sustainability In Economic Perspective And Investor Behavior Relationship: An Application Of BIST Sustainability Index Niyazi KURNAZ- Ali KESTANE (Business Administration).....	278
16. Tüketicilerin Özel Alışveriş Sitelerinden Yeniden Alışveriş Yapma Niyetini Belirleyen Güvenle İlişkili Faktörler/ Examining The Antecedents Of Consumer Trust In Private Shopping Repurchase Intentions İçlem ER- Melis ERÇİN (İşletme/Business Administration).....	303
Makale Yazım Kuralları.....	330

KİT’LERDE KURUMSAL YÖNETİM ETKİNLİĞİNİN ARTTIRILMASINDA İÇ KONTROL VE İÇ DENETİM FAALİYETLERİNİN ROLÜ: BİR ARAŞTIRMA *

Hüseyin Ergin¹

Seval Kardeş Selimoğlu²

Abdulhay Tolkun³

Öz

Son yıllarda, ekonomik ve teknolojik alanlardaki gelişmelere bağlı olarak büyük işletme skandalları ile karşılaşmıştır. Bu skandallar ve gelişmeler, işletmeleri daha kontrollü ve daha uzun dönemli başarılı yönetimler için yönetim kültürlerini yeniden yapılandırmaya yöneltmiştir. İşte bu noktada kurumsal yönetim, işletmeye değer yaratma sürecine katkıda bulunmak için gündeme gelmiş bir kavramdır. Buna göre işletmenin kamu sektörü veya özel sektör işletmesi olması çok da önemli değildir. Önemli olan, kaynakların güvenilir, etkin ve verimli bir biçimde kullanılabilmesi için işletmelerde kurumsal yönetim süreçlerini iç kontrol ve iç denetim ile standartlaştırarak etkin hâle getirmek ve işletmelerin sürdürülebilirliğini sağlamaktır. Çalışmamızda kurumsal yönetim ilkeleri, KİT’lerin etkin sürdürülebilirliği açısından ele alınmış ve süreçlerde standartlaşma sağlamak amacıyla iç kontrol sistemi ve iç denetim faaliyeti bütünlük bir yapıyla incelenmiştir. Bu doğrultuda Türkiye’deki KİT’lerde kurumsal yönetim çerçevesinde, iç kontrol ve iç denetim uygulamalarının değerlendirilmesine dönük nitel ve nicel yöntemlerden oluşan karma bir araştırma yapılmıştır. Araştırma sonucunda Türkiye’deki KİT’lerde uluslararası ölçütlerde iç kontrol, iç denetim faaliyetlerinin bütünlük bir yapı olarak uygulanmadığı, kurumsal yönetim rehberinde önerilen konuların gerçek anlamda hayata geçirilmediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Yönetim, Kamu İktisadi Teşebbüsü, İç Kontrol, İç Denetim.

THE ROLE OF INTERNAL CONTROL AND INTERNAL AUDIT ACTIVITIES IN INCREASING THE EFFICIENCY OF CORPORATE GOVERNANCE IN SOEs: A RESEARCH

Abstract

In recent years, large number of business scandals were seen due to economic and technological developments. These scandals and developments led businesses to the restructuring of their management culture for more controlled and longer-term successful managements. At this point, corporate governance is a concept that used in order to contribute to the value creation process for the business. Accordingly, the type of business (whether the public or private sector) is not very important. The important thing is to increase the effectiveness of the implementation of corporate governance processes through the standardization of internal control and internal audit and ensure the businesses’ sustainability. This will facilitate the reliable, effective, and efficient use of resources. In our study, the principles of corporate governance SOEs’ effective sustainability and internal control system and internal audit activities to ensure standardization in processes were examined with an integrated structure. Accordingly a mixed research which has consisting of both qualitative and quantitative methods was carried out to assessment of internal audit and internal control practices in the frame of corporate governance in SOEs in Turkey. Results of the research reveal that internal audit and internal control have not been applied as an integrated structure in SOE’s in Turkey, and the issues which are suggested in the corporate governance guidelines have not been brought into action truly.

Keywords: Corporate Governance, State-Owned Enterprise, Internal Control, Internal Audit.

Jel classification: G34, H83, L32

* Bu makale, “KİT’lerde Sürdürülebilir Kurumsal Yönetimin Etkinliğinin Arttırılmasında İç Denetimin Rolü ve Bir Araştırma” adlı doktora tezinden oluşturulmuştur.

1 Prof. Dr., Dumlupınar Üniversitesi, İİB Fakültesi, Muh. Fin. Anabilim Dalı, hergin@dumlupinar.edu.tr

2 Prof. Dr., Anadolu Üniversitesi, İİB Fakültesi, Muh. Fin. Anabilim Dalı, sselimoglu@anadolu.edu.tr

3 Dr. Başmüfettiş, TÜLOMSAŞ Genel Müdürlüğü, Tef. Kur. Başkanlığı, atolkun@gmail.com

Makale Gönderim Tarihi: 04.01.2016

Makale Kabul Tarihi: 01.07.2016